

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 8—, ino-
zemstvo din 64—
Pošno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnštvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Nova vlada

pripravlja sporazum med Slovenci, Hrvači in Srbi

V ponedeljek kmalu po polnoči je bila sestavljena pod predsedstvom g. D. Cvetkoviča nova vlada, ki je prisegla 6. februarja ob devetih predpoldne. Vlada obstoji iz sledečih osebnosti:

ministrski predsednik in notranji minister Dragiša Cvetković, doslej minister za socialno politiko;

zunanje zadeve dr. Aleksander Cincar-Marković, doslej kr. poslanik v Berlinu;

vojni minister general Miljutin Nedić je ostal na svojem mestu;

minister za gradbe dr. Miha Krek je ostal na svojem mestu;

minister za finance Vojin Djuričić, doslej upravnik državne Hipotekarne banke;

minister za promet dr. Mehmed Spaho je ostal na svojem mestu;

minister za prosveto je postal Stevan Čirič, bivši predsednik narodne skupščine, ki je že bil prosvetni minister;

minister za trgovino Jevrem Temić, poslanec;

minister za šume in rudnike Ljubomir Pantič, poslanec in bivši generalni konzul v Düsseldorfu v Nemčiji;

kmetijski minister Nikola Beslić, poslanec;

minister za socialno politiko Miloje Račković, poslanec;

minister za telesno vzgojo Džuro Čojović, poslanec;

minister za pravosodje dr. Viktor Ružić, bivši ban savske banovine;

minister za pošte in brzojav Jovan Altiparmaković, star parlamentarec iz Makedonije.

V vladi so še naslednji ministri brez listnice: Frane Suoj, Džafer Kulenović pripada Spahovi skupini, Ante Maštrovič, doslej minister za telesno vzgojo, in dr. Branko Miljuš, poslanec.

Rdeče čete se umaknile iz Katalonije

Po padcu Barcelone in po par zgubljenih bitkah za Barcelono so uvideli rdeči, da se ne morejo zoperstavljati nevzdržnemu prodiranju Francovih armad v smeri proti francoski meji v pogorju Pirenej. Umik rdečih čet iz Katalonije je prišel v nedeljo, 5. februarja, popoldne in je bil končan 6. februarja opoldne. Rdeče častnike in

moštvo so na francoskih tleh razorožili in so poslali ujetnike v razna taborišča. Rdeči voditelji, ministri in dostojanstveniki so se dobro založeni z denarjem in raznimi dragocenostmi razbežali v Francijo, deloma so v letalih odpotovali v Valencijo in Madrid, kjer bodo priče predaje zadnjega preostanka rdeče armade.

Drugi potres v Čile-u

Zadnjič smo poročali o strašni potresni nesreči, katera je zadela nekatera mesta in kraje južnoameriške republike Čile. V strahovito opustošeno ozemlje je poslala vlada vojaštvo in razne druge reševalne oddelke, da bi izkopal izpod razvalin ranjene ter mrtve, katere cenijo na 100.000. Reševalni dela še davno niso končana, že je sledilo prvemu potresnemu razdejanju drugo, katero je zadelo najbolj porušeno mesto Concepcion in je bilo pri drugem potresu ob življenju mnogo vojakov ter reševalcev, kateri so bili zaposleni s seziganjem mrličev, ker jih ne utegnejo pokopavati radi smradu in iz bojazni pred izbruhom kužnih bolezni. Mesto Concepcion je bilo ustanovljeno leta 1511. Do 1752 sta ga večkrat uničila potres in morje, zato so prebivalci to leto sklenili mesto obnoviti 15 km od obale na bregovih, kjer se danes kade njegove razvaline.

Dvojna potresna nesreča, katera je udarila Čile, je poklicala v spomin minule nesreče, katere so se dogajale v teku 400 let, kar je Čile znan in odprt evropskemu sve-

tu. V teku 400 let je bila čilenska država opustošena od 24 velikih potresov, kateri so večkrat popolnoma spremenili oblike njene obale. Najstrašnejši potresi so bili v Čile v letih 1822, 1835, 1837 in 1939. Vsak potres je zahteval do 100.000 smrtnih žrtev. Še hujša razdejanja kakor potresi povzročajo po potresnih sunkih nepopisno silovito razburkano morje.

Leta 1868 se je ob potresu morje za četrt ure umaknilo tri kilometre od tedanje obale, tako da so ostale na suhem vse ladje. Ko so valovi pridrveli nazaj, so ladje, ki so bile v začetku potresa zasidrane ob obali, vrgli daleč v notranjost. Neko čilensko bojno ladjo so našli po potresu v hribovju dva kilometra od obale. Ob življenje je prišlo vse obalno prebivalstvo, razen tistega, ki je pobegnilo na ladje, katere so valovi potem posadili na suho.

Čile je izrazito ognjeniška pokrajina, v kateri še danes deluje 40 velikih ognjenikov. Najvišji med njimi, Sahama, je visok nad 7000 metrov.

Pred zasedanjem banskega sveta

Po svetu gre danes klic, da je treba povečati kmetijsko proizvodnjo. V nekaterih državah, predvsem v totalitarnih (na pr. v narodno-socialistični Nemčiji), izhaja ta klic iz nagiba, da se država v svojem gospodarstvu, zlasti v preskrbi državljanov z živili, popolnoma osamosvoji ter postane neodvisna od drugih držav. V Sloveniji ima ta klic še svoj poseben pomen, ker imajo naša kmečka posestva po večini premalo zemlje, valed česar je treba povečati kmetijsko proizvodnjo.

Predpogoj za to je, da se odstranijo vse okvare te proizvodnje. Takšne okvare so neregulirane reke. Naši štajerski kmetje trpijo skoro vsako leto ogromno škodo od rek neurejenega toka, kakor so Drava, Mura, Dravinja, Pesnica, Sotla itd. Povzročena škoda se ne da preceniti in izraziti v številkah. Občine so gmotno preslabe, da bi prišle v okom temu zlu. Tu mora poleg države pomagati banovina.

Slovenija ima samo 50% zemlje, ki se da izkoriščati za kmetijstvo, pa tudi od te polovice slovenske zemlje je velik del v slabem stanju: močvirje, barje ali pa zasušene, puščavi podobne ploskve. Melioracije (zboljšanja) so nujno potrebne. In v prav tem pogledu je slovensko kmetijstvo jako zaostalo, in to večinoma ne radi pomanjkanja razumevanja, marveč radi pomanjkanja gmotnih sredstev. Na Štajerskem je še posebno treba obrabiti pozornost izboljšanja vinogradov, ki začnajo propadati, dočim se trošarina za vino razširja. V pošteve je treba tudi vzeti ureditev gnojšč, ki so velikega pomena za kmetijstvo. Za te in slične zadeve ima naš kmet dovolj smisla, nima pa dovolj gmotnih sredstev, s katerimi mu naj priskoči na pomoč banovinska samouprava. Isto velja za pospeševanje semenogojstva in reje plemenske živine, ki bi mogla v znatni meri povišati dohodke našega kmetijstva.

Nekateri deli naše Štajerske (kakor n. pr. Taloze) ne morejo prehraniti svojega prebivalstva, ki je zato odvisno od pomoči osrednje in pokrajinske uprave. Nerešeno je tudi vprašanje kmečkih delavcev, predvsem stanu viničarjev, ki bojuje težaven življenjski boj za obstanek. Ker v drugih banovinah vprašanje viničarjev ni tako pereče kot v Sloveniji, bi mu morala naša banovina poklanjati posebno pozornost. Neurejeno eksistenčno vprašanje (vprašanje življenjskega obstanka) kmečkega delavstva je eden glavnih razlogov bega kmečkih ljudi, zlasti mladine v mesta in industrijske kraje ali na delo v inozemstvo. Tu more odpomagati samo socialno zavarovanje; zavarovanje za nezgode, bolezni, onemoglost in starost. Samo naučno